

COOPERATIEVE VEREENIGINGEN.

N°. 932.

Handkracht-zuivelfabriek „De Goede Hulp”, te de Wilp,
gemeente Marum.

Heden, 3 April 1901, zijn voor mij Gerrit Kingma, notaris,
gevestigd te Leek, arrondissement en provincie Groningen, in
tegenwoordigheid van de na te noemen getuigen, verschenen:

a. Johannes Stuivinga, landbouwer, wonende te de Wilp,
gemeente Marum;

b. Jan Ynzes de Vries, landbouwer aldaar;

c. Mendert Wierds Veenstra, landbouwer, wonende te de
Wilp onder Siegerswoude;

d. Hans Jacobus de Jong, landbouwer, wonende te de Wilp
gemeente Marum;

e. Hendrik Arends Bron, landbouwer, wonende aldaar;

allen voor zich en in hoedanigheid van bij onderhandsche
volmachten, die, na vooraf door de lasthebbers, in tegenwoor-
digheid van mij notaris en getuigen voor echt te zijn erkend en
ten blijke daarvan door hen allen te zijn geteekend, aan deze
minuutakte is vastgehecht, gemachtigde van:

1. Jannus Heidinga, landbouwer; 2. Wolter Slotema, land-
bouwer; 3. Eit Jonkman, landbouwer; 4. Petrus Bijma, land-
bouwer;

allen wonende onder Nuis, gemeente Marum.

5. Jelle Bijma, landbouwer; 6. Petrus Bijma, landbouwer;

7. Fokje Bijma, zonder beroep; 8. Foppe Bijma, landbouwer;

9. Wisse Kasje, landbouwer; 10. Marten Dijk, landbouwer;

11. Roelf Jonkman, landbouwer; 12. Roelf Eizes Palsma, land-

bouwer; 13. Hendrik Gerrits Haak, landbouwer;

allen wonende te Marum;

14. Jeen Nijhof, landbouwer; 15. Jacob de Vries, landbouwer;

16. Hendrik Ras sr., landbouwer; 17. Geert Oost, landbouwer;

18. Durk van den Brug, landbouwer; 19. Klaas ten Hage,

landbouwer; 20. Trijntje van der Vliet, weduwe Willem de

Vries, landbouwersche; 21. Theunis van den Brug, landbouwer;

allen wonende te de Wilp, gemeente Marum.

22. Popke Bekkema, landbouwer; 23. Wolter Conrady, landbouwer; 24. Rein Middel, landbouwer; 25. Pieter Jans van Veen, landbouwer; 26. Sake Dijkstra, landbouwer; 27. Rense Veenstra, landbouwer; 28. Marten Swaginga, landbouwer; 29. Freerk Gerrits Haak, koopman en landbouwer; 30. Hendrik Jans de Roos, koop en landbouwer; 31. Roelf de Haan, landbouwer;

allen wonende te de Wilp, gemeente Marum.

32. Haije Tellinga, landbouwer, wonende onder Marum; 33. Siebe de Jong, landbouwer, wonende aldaar; 34. Durk Jans Heidinga, landbouwer; 35. Johannes Menderts Veenstra, landbouwer; 36. Wolter Boerema, landbouwer; 37. Abraham de Vries; 38. Tjalling Bouma, landbouwer;

allen wonende te de Wilp, gemeente Marum.

39. Eerde Jansma, landbouwer; 40. Gaele Nijhof, landbouwer; 41. Reinder Nijhof, landbouwer;

allen wonende te de Wilp onder Siegerswoude;

42. Pieter de Vries, bakker; 43. Eelke Nieman, bakker; 44. Pieter Pieters Veen, winkelier en landbouwer; 45. Arend Hanzes Bron, landbouwer; 46. Wilt Fokkes Dijkstra, landbouwer; 47. Willem de Wind, landbouwer; 48. Alle van Dijk, landbouwer; 49. Eeuwe Rozema, landbouwer; 50. Wiemer Rieskes, landbouwer; 51. Louwe Middel, landbouwer; 52. Harm Rieskes, landbouwer; 53. Hendrik Sissing, landbouwer; 54. Geert Brink, landbouwer; 55. Gerke Boerema, landbouwer; 56. Harm Visser, landbouwer; 57. Anne Ates Pijpker, landbouwer; 58. Arend Nonkes, landbouwer; 59. Ype de Groot, landbouwer; 60. Freerk Hendriks Haak, landbouwer;

allen wonende te de Wilp, gemeente Marum.

61. Dirk van Veen, landbouwer; 62. Ebele Wierds Veenstra, landbouwer; 63. Mendert Ebeles Veenstra, landbouwer; 64. Lammert Heersma, landbouwer;

allen wonende te de Wilp onder Siegerswoude;

65. Aldert van Dijk, landbouwer; 66. Johannes Bruinsma; 67. Gosse Arends Nonkes, landbouwer; 68. Jan Lammerts, landbouwer; 69. Arends Hendriks Bron, landbouwer; 70. Sipke Ausma, landbouwer; 71. Jacob Rienks Dijkstra, landbouwer; 72. Jan Dijkema, landbouwer; 73. Jan Jansma, landbouwer; 74. Siert Sikkema, winkelier en landbouwer; 75. Aldert Jitzes Faber, landbouwer; 76. Eize Linstra, landbouwer; 77. Riekele Arends Bron, herbergier; 78. Jan Pruim, landbouwer; 79. Jan Roelfs Krol, landbouwer; 80. Pieter Bosma, landbouwer; 81. Geert Heidinga, landbouwer;

allen wonende te de Wilp, gemeente Marum;

82. Jan Arends Nonkens, landbouwer; 83. Roelf Jans Jansma, landbouwer;

allen wonende te de Wilp onder Siegerswoude;

84. Hendrik Douwes Duursma, landbouwer, wonende aldaar; 85. Hans Arends Bron, landbouwer, wonende te de Wilp, gemeente Marum;

f. Jan Roelfs Tienstra, landbouwer, wonende te de Wilp, gemeente Marum;

g. Klaas de Jong, landbouwer, wonende aldaar;

h. Hendrik Nijhof, landbouwer, wonende aldaar;

i. Roelf Kozema, landbouwer, wonende te Zevenhuizen;

welke comparanten verklaren, zoo voor zich als in hunne voorschreven qualiteit, op te richten eene coöperatieve Handkracht-zuivelfabriek genaamd „De Goede Hulp”, en voor die vereeniging bij deze vast te stellen de volgende statuten, als:

Art. 1. De vereeniging is coöperatief, draagt den naam van: Handkracht-zuivelfabriek „De Goede Hulp”, en heeft haren zetel gevestigd te de Wilp, in de gemeente Marum.

Art. 2. Het doel der vereeniging is gemeenschappelijke zuivelbereiding door de exploitatie eener **zuivelfabriek** en den verkoop van de te verkrijgen boter.

Art. 3. Om dit doel te bereiken sticht de vereeniging eene **zuivelfabriek** op de door haar aan te koopen grond te de Wilp en verbinden zich de leden en ieder voor zooveel zijn persoon betreft ten behoeve van de fabriek te leveren melk de van het navolgende aantal koeien:

a. door de leden Petrus Bijma, Hendrik Gerrits Haak, Jeen Nijhof, Geert Oost, Durk van den Brug, Klaas ten Hage, Trientje van der Vliet, weduwe Willem de Vries, Theunis van den Brug, Wolter Conrady, Pieter Jans van Veen, Sake Dijkstra, Rense Veenstra, Haije Tellinga, Klaas de Jong, Siebe de Jong, Johannes Menderts Veenstra, Hendrik Douwes Duursma, Eelke Nieman, Willem de Wind, Alle van Dijk, Eeuwe Rozema, Harm Rieskes, Arend Nonkes, Roelf Rozema, Aldert van Dijk, Johanes Bruinsma, Gosse Arends Nonkes, Jan Arends Nonkes, Sipke Ausma, Siert Sikkema, Aldert Jitzes Faber, Riekele Arends Bron, Jan Pruim, Jan Roelfs Krol en Geert Heidinga ieder van één koe;

b. door de leden Wolter Slotema, Eit Jonkman, Wisse Kasje, Roelf Jonkman, Roelf Eizes Palsma, Jacob de Vries, Hendrik Ras sr., Popke Bekkema, Rein Middel, Hendrik Arends Bron, Marten Swaginga, Jan Ynzes de Vries, Freerk Gerrits Haak, Hendrik Jans de Roos, Durk Jans Heidinga, Wolter Boerema, Gaele Nijhof, Pieter de Vries, Durk van Veen, Lammert Heersma, Wiemer Rieskes, Louwe Middel, Hendrik Sissing, Geert Brink, Harm Visser, Anne Ates Pijpker, Ype de Groot, Jan Lammerts, Arend Hendriks Bron, Jacob Rienks Dijkstra, Jan Dijkema, Eize Linstra en Abraham de Vries, ieder van 2 koeien;

c. door de leden Jan Roelfs Tienstra, Tjalling Bouma, Freerk Hendriks Haak, Reinder Nijhof, Hans Arends Bron, Pieter Pieters Veen, Wilt Fokkes Dijkstra, Gerke Boerema, Jan Jansma en Roelfs Jans Jansma ieder van 3 koeien;

d. door de leden Jelle Petrus Fokje en Foppe Bijma samen van 4 koeien en Marten Dijk, Roelf de Haan, Eerde Jansma, Ebele Wierds Veenstra, Mendert Ebeles Veenstra, Arend Hanzes Bron en Hendrik Nijhof ieder van 4 koeien;

e. door de leden Johannes Stuivinga, Hans Jacobus de Jong en Pieter Bosma ieder van 5 koeien;

f. door het lid Jannes Heidinga van 7 koeien;

g. door het lid Mendert Wierds Veenstra van 9 koeien.

Indien het bestuur der vereeniging oordeelt dat de fabriek nadeel heeft geleden door de niet-levering van de melk van het door ieder gestelde aantal koeien kan het nalatig lid eene boete worden opgelegd van hoogstens f 5 per koe en per jaar.

De vereeniging verkoopt de verkregen boter en verdeelt de zuivere opbrengst onder de leden naar verhouding van de hoeveelheid der door ieder geleverde melk.

Bij huishoudelijk reglement zal nader worden bepaald of bij die winstverdeeling al of niet rekening zal worden gehouden met het zuivere vetgehalte der melk.

Onder zuivere opbrengst wordt verstaan de koopprijs van de boter na aftrek van al de uitschotten en onkosten, daaronder begrepen zoodanige som als door het bestuur zal worden bepaald als benoodigd voor rente en aflossing voor het te leenen kapitaal.

Huurders van vastigheden die binnen 3 jaren na heden vertrekken zal worden teruggegeven de helft, die binnen 5 jaren vertrekken het een derde deel van die som overeenkomstig het voorgaande lid, wordt afgetrokken van de opbrengst van de boter voor de betaling van aflossing van de schuld hierna in art. 7 bedoeld.

Na verloop van 5 jaar ontvangen de leden die wegens vertrek naar elders voor hun lidmaatschap bedanken, niet van het hiervoor ingehouden bedrag terug.

Art. 4. De vereeniging wordt, behoudens verlenging na afloop van het tijdvak, opgericht voor den tijd van 20 jaar, aanvangende met den datum van openbaarmaking der statuten in de *Staatscourant*.

In elk geval zal zij voortduren totdat de geldleening bedoeld bij art. 7 geheel zal zijn afgelost.

Art. 5. Het domicilie der vereeniging is van de buiten de gemeente Marum wonende leden ten kantore der vereeniging te de Wilp, gemeente Marum.

Art. 6. Het dienstjaar vangt aan met den datum der akte van oprichting.

Art. 7. Het voor de oprichting der vereeniging, den aankoop van terrein, de stichting der fabriek en het aanschaffen van machines, werktuigen en gereedschappen benoodigde kapitaal wordt verkregen door eene leening.

Het bestuur is gemachtigd en gerechtigd daartoe eene geldleening aan te gaan onder de voorwaarden en bepalingen als zij raadzaam zal achten en tevens bij die geldleening de bepaling op te nemen, dat de oprichters solidair en persoonlijk aansprakelijk zullen zijn voor de terugbetaling der geldsom, onverschillig of zij al dan niet hebben opgehouden lid der vereeniging te zijn, behoudens hun verhaal op de vereeniging voor zooverre ut de bezittingen der vereeniging verhaalbaar.

Art. 8. Leden der vereeniging zijn de oprichters en zij die later als leden worden aangenomen.

Ieder lid moet bij de toetreding f 1 betalen voor iedere koe, waarvan zij de melk leveren.

Art. 9. Wie als lid wensch te worden aangenomen richt daartoe een schriftelijk verzoek aan het bestuur.

Het bestuur brengt dit verzoek met zijn advies in de eerstvolgende vergadering der leden, ten einde daarover bij meerderheid van stemmen te beslissen en in geval van toelating den inleg te bepalen en de verdere voorwaarden vast te stellen.

Van het genomen besluit wordt door het bestuur aan den adresant kennisgegeven.

Art. 10. Van de rechtverkrijgenden van een overleden lid is een hunner, door hen zelve aan te wijzen, bevoegd den overledene in zijn lidmaatschap op te volgen; zij geven binnen 3 maanden na het overlijden van de door hen gedane keuze aan het bestuur schriftelijk kennis.

Verlangende zij van die bevoegdheid geen gebruik te maken, dan hebben zij alleen aanspraak op eene uitkeering zooals voor het geval van uittreding is geregeld bij art. 12.

Art. 11. Hij die uit de vereeniging wensch te treden geeft daarvan minstens 3 maanden vóór den afloop van het boekjaar schriftelijk kennis aan het bestuur met opgave zijner motieven.

Art. 12. Hij die om geldige redenen, ter beoordeeling van de algemeene vergadering, genoodzaakt is uit de vereeniging te treden, ontvangt terug twee derden van het aandeel van den uittredende in het batig slot der bezittingen van de vereeniging in verhouding van zijn aandeel in het bedrag dat van de melk is ingekomen.

Het bedrag der uitkeering wordt door eene uit de leden te benoemen commissie bij staat opgemaakt en de belanghebbende moet zich daaraan onderwerpen.

Als geldelijke reden van uittreding wordt onder andere beschouwd en zulks ter beoordeeling van de algemeene vergadering, verandering van woonplaats waardoor te veel bezwaar zou ontstaan om de melk aan de fabriek te leveren en totale afschaffing van melkvee.

Art. 13. Zij die volgens het oordeel der algemeene vergadering zonder geldige redenen uit de vereeniging treden, verbeuren alle aanspraken op uitkeering, restitutie en mede-eigendom.

Zij blijven bovendien aansprakelijk voor de schulden en schaden gedurende hun lidmaatschap gemaakt en geleden en zijn verplicht op de eerste aanmaning van het bestuur als boete in de kas der vereeniging te storten f 20 per melkkoe over het grootste getal waarmede door den uittredende is deelgenomen.

Art. 14. Elk lid kan wegens overtreding der statuten door het bestuur worden gestraft met eene geldboete van hoogstens f 50, welk bedrag door het bestuur wordt ingehouden of ingevorderd.

Bij herhaling der redenen van beboeting kan het lid op gemotiveerd voorstel van het bestuur door de algemeene vergadering van zijn lidmaatschap vervallen worden verklaard.

Op zoodanigen persoon is art 13 van toepassing.

De vervallenverklaring kan echter niet worden uitgesproken dan in eene opzettelijke daartoe bijeengeroepen vergadering waarin minstens twee derden der leden tegenwoordig zijn; het besluit moet zijn genomen met minstens drie vierden van de stemmen der aldaar aanwezigen; zijn in de daartoe belegde eerste vergadering geen twee derden van het aantal leden tegenwoordig, dan wordt binnen 3 weken daarna eene nieuwe vergadering belegd en besist in die vergadering de meerderheid der alsdan aanwezige stemmen.

Art. 15. Met goedkeuring der algemeene vergadering kan het lidmaatschap van een lid met al de verkregen rechten zonder verplichting tot betaling van eenige bijzondere contributie worden voorgedragen aan een ander, die dan geacht wordt in de plaats van een zoodanig lid te zijn getreden, behoudens de aansprakelijkheid hiervoren bedoeld bij art. 7.

Art. 16. De rechten der leden op de baten der vereeniging, hunne aansprakelijkheid voor hare verbintenissen en schulden worden bepaald naar verhouding der door ieder geleverde melk, met uitzondering van hetgeen in art. 3 omtrent de leden die slechts als huurders eene boerenplaats gebruiken is vermeld.

Art. 17. Het bestuur bestaat uit 5 leden.

Het benoemt uit zijn midden een voorzitter, een secretaris en een penningmeester en regelt onderling zijne werkzaamheden.

Bij ontstentenis van den voorzitter treedt het oudste lid in jaren buiten den penningmeester en secretaris als zijn plaatsvervanger op.

Tot leden van het bestuur zijn gekozen de heer Johannes Stuivinga, Jan Ynzes de Vries, Hans Jacob de Jong, Hendrik Arends Bron, allen landbouwer, wonende te de Wilp, gemeente Marum, en Mendert Wierds Veenstra, landbouwer, wonende te de Welp onder Siegerswoude, allen voormeld.

Volgens op te maken rooster treedt jaarlijks een hunner af.

In de plaats van ieder aftredend lid wordt jaarlijks voor den tijd van 5 achtereenvolgende jaren een nieuw lid gekozen.

De aftredenden zijn in het jaar van hunne aftreding wel herkiesbaar.

De verkiezing geschiedt in de gewone jaarlijksche vergadering.

Wie voor eene buitengewone vacature tusschentijds wordt gekozen treedt af op het tijdstip waarop zijn voorganger periodiek had moeten aftreden.

Art. 18. Bloedverwantschap of zwagerschap tot den derden graad ingesloten mag niet bestaan tusschen de leden van het bestuur onderling.

Art. 19. Het dagelijksch beheer wordt gevoerd door een door de algemeene vergadering te benoemen directeur.

Zijn salaris wordt bepaald door de algemeene vergadering en zijne werkzaamheden worden door het bestuur geregeld.

Art. 20. Het toezicht op de handelingen van het bestuur wordt uitgeoefend door de algemeene vergadering, die eene commissie uit haar midden daarmede kan belasten.

Art. 21. Aan het bestuur wordt machtiging verleend tot den aaukoop van grond, de stichting der fabriek, het aanschaffen der machines, werktuigen en gereedschappen, tot het ter leen opnemen van het daartoe benoodigde kapitaal onder zoodanige bedingen en bepalingen als het zal goedvinden.

Art. 22. In de rekening worden gebracht alle ontvangsten en uitgaven der vereeniging betreffende lidmaatschap, rechten en verplichtingen.

Art. 23. Het bestuur oefent toezicht uit over alles wat de exploitatie der fabriek betreft en vertegenwoordigt de vereeniging zoo in als buiten rechten.

Tot het voeren van rechtsgedingen, het verkoopen en bezwaren van de onroerende goederen der vereeniging en het ter leen opnemen van gelden, alsmede tot het aangaan van borgstellingen, waarbij de vereeniging zelve zoude worden verbonden, is machtiging der algemeene vergadering noodig.

Art. 24. De bestuursleden ontvangen vergoeding voor alle door hen in het belang der vereeniging gedane uitgaven.

Art. 25. Jaarlijks, in de maand Mei, wordt door het bestuur rekening en verantwoording opgemaakt, welke rekening en verantwoording vóór 21 Mei van ieder jaar door haar met de verlangde bescheiden wordt in handen gesteld van eene commissie van 3 leden, in eene vorige algemeene vergadering uit de leden benoemd.

Deze commissie ziet de rekening na en brengt binnen 3 weken na de ontvangst der rekening, daarvan verslag uit in eene algemeene vergadering die het bestuur, daartoe op hun verlangen moet beleggen.

In deze vergadering wordt de rekening op voorstel van de commissie over de al of niet goedkeuring der rekening beslist.

De goedkeuring der vergadering strekt het bestuur voor finale kwijting en décharge voor zijn beheer.

De boekhouding geschiedt op de wijze door het bestuur te bepalen.

De voorzitter belegt voorts zoo dikwijls vergadering als hem in het belang van de vereeniging noodig voorkomt of wanneer dit door een-vijfde der leden wordt verlangd.

Art. 26. Tijd en plaats der algemeene vergadering worden minstens 8 dagen te voren bekend gemaakt door aanplakking in het fabrieksgebouw van een oproepingsbiljet, waarop tevens de punten van behandeling worden vermeld.

Art. 27. Elk lid kan zich schriftelijk ter vergadering door een der medeleden doen vertegenwoordigen. Niemand kan echter als lasthebber voor meer dan één lid optreden.

Art. 28. De stemming geschiedt hoofdelijk; ieder lid mag niet meer dan 5 stemmen voor zich zelf en 1 stem als gemachtigde uitbrengen; het aantal stemmen voor zich zelf uit te brengen wordt geregeld naar het aantal koeien waarvan door een lid melk aan de fabriek wordt geleverd en dat wel voor een lid, die van 1 tot en met 3 koeien de melk levert 1 stem; van 4 tot en met 6 koeien 2 stemmen; van 7 tot en met 9 koeien 3 stemmen; van 10 tot en met 12 koeien 4 stemmen; van 13 tot en met 15 koeien 5 stemmen; een hooger getal koeien dan 15, waarvan de melk wordt geleverd levert geene vermeerdering van het getal stemmen op.

Over de keus van personen wordt bij ongeteekende briefjes gestemd; staken de stemmen over eenig voorstel, dan wordt het aangehouden tot de volgende vergadering; mocht er dan weer staking van stemmen plaats hebben, dan wordt het geacht te zijn verworpen.

Benoeming van personen geschiedt bij volstrekte meerderheid van stemmen.

Is deze meerderheid bij de eerste stemming niet verkregen dan volgt eene tweede vrije stemming; geeft ook deze geene vereischte meerderheid, dan wordt eene herstemming gehouden tusschen het dubbeltal, dat bij de tweede vrije stemming de meeste stemmen op zich vereenigde of, voor het geval meer personen evenveel stemmen hebben verkregen, tusschen hen allen en is hij die dan de meeste stemmen erlangt de benoemde.

Bij staking der stemmen is de oudste in jaren gekozen.

Art. 29. Van het behandelde in de vergadering worden door den secretaris aantekeningen gehouden.

Deze worden in de eerstvolgende vergadering door hem gelezen en na goedkeuring door den voorzitter en hem geteekend.

Art. 30. Tot ontbinding der vereeniging kan niet worden besloten dan in eene opzettelijke daartoe bijeengeroepen vergadering, waarin minstens twee derden der leden tegenwoordig zijn; het besluit tot ontbinding moet zijn genomen met minstens drie vierden van de stemmen der aanwezige leden.

Moet bij onvoldoend aantal tegenwoordige leden de beslissing worden uitgesteld, dan wordt die in de eerstvolgende vergadering genomen bij gewone meerderheid van stemmen.

De vereffening geschiedt volgens de wettelijke voorschriften.

Art. 31. Geen besluit tot wijziging der statuten kan worden genomen, dan met inachtneming der bepalingen welke bij art. 30 voor een besluit tot ontbinding zijn vastgesteld.

Art. 32. Bij huishoudelijk reglement zal worden bepaald van welke koeien geen melk aan de fabriek mag worden geleverd.

Het is voorts verboden om op den Zondag enig werk in of aan de fabriek te doen, tenzij het bestuur znlks in het belang der vereeniging noodig oordeelt.

Art. 33. De melk die in onreine melkstoopen wordt afgeleverd of in het algemeen de melk die in het vorig artikel bedoeld wordt, zal door het dienstdoende personeel niet worden aangenomen.

De leveranciers der geweigerde melk kunnen daarop in beroep komen bij het bestuur aan wien de contrôle der melk is opgedragen.

Het bestuur stelt zoo spoedig mogelijk een nauwkeurig onderzoek in en doet daaromtrent onmiddellijk uitspraak.

De uitspraak is voor geen hooger beroep vatbaar en de leveranciers moeten zich daaraan onderwerpen.

Art 34. De melk moet worden geleverd zooals zij uit de koe komt, nadat zij door eene goede teems is doorgezegen.

Voor zoover de levering der melk niet dadelijk na het melken geschiedt, moet de melk terstond door middel van koud water voldoende worden afgekoeld en voort in een koelen zuiveren keider worden bewaard in deugdelijke zuivere melkvaten.

Art. 35. De melk moet minstens elken morgen, op een uur